

باسمه تعالی

رشته : کلیه رشته ها	ساعات شروع: ۱۰ صبح	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	نام و نام خانوادگی:
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲	

بارم	سؤالات	ردیف
------	--------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. محتاط . هوشیار الف) در آنگیری سه ماهی بود: دو حازم، یکی عاجز. ب) هنوز فضا از نم باران آکنده است.	۰.۵
۲	با توجه به بیت زیر، یک معادل معنایی برای واژه « شیفته » بیابید. وقتی دل سودایی ، می رفت به بستان ها بی خویشتم کردی، بوی گل و ریحان ها	۰.۲۵
۳	با توجه به بیت: «بیامد دمان پیش گرد آفرید/ چو دخت کمندافکن او را بدید»، معنی واژه « دمان » در کدام گزینه به درستی نیامده است؟ الف) خروشنده (ب) غرنده (ج) چالاک (د) مهیب	۰.۲۵
۴	در بیت: « مرغ خوشخوان را بشارت باد کاندر راه عشق / دوست را با ناله شب های بیداران خوش است » کدام واژه اهمیت املائی ندارد؟ الف) عشق (ب) بیداران (ج) بشارت (د) مرغ	۰.۲۵
۵	املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) عاقل در دفع مکاید دشمن تأخیر (ثواب / صواب) نبیند. ب) بعد از تو روا باشد (نقض / نغز) همه پیمان ها ج) عامل شهری به خلیفه نبشت که دیوار شهر خراب شده است آن را (امارت / عمارت) باید کردن.	۰.۷۵
۶	در کدام گزینه، املائی همه واژه ها به درستی آمده است؟ الف) رعیت - وقاها - مضرت - سندروس (ب) توسن - استدعا - تجلی - خصم ج) حقه - معاش - طرفه - زاعر (د) محنت - رعب - بیقوله - معطوف	۰.۵
۷	املائی درست کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) به شصت اندر آورده تیر خدنگ شست (ب) مخذول و نالان استرحام می کرد. استرحام	۰.۵
۸	کدام بخش از عبارت زیر، « حذف » شده است؟ نوع « حذف » را بنویسید. آن ها / لفظی / او / لفظی چنین گویند مردی به بغداد آمد و بر دراز گوش نشسته بود و بزوی را رشته در گردن کرده، از پس وی می دوید.	۰.۵
۹	نقش دستوری ضمیر پیوسته (متصل) را در گزینه های زیر بنویسید. الف) ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد متمم / به او بگو (ب) چرا غم دگران می کند پریشانم من را پریشان می کند / مفعول	۰.۵
۱۰	در کدام گزینه، هر دو نوع « واو » عطف و ربط، دیده نمی شود؟ الف) راهب، ضعیف و باریک میان بود و وقتی بیلش را به زمین فرو می برد و اندکی خاک برمی داشت به دشواری نفس می کشید. ب) نگاهش آرام و حرکاتش و زندگانی اش بی تلاطم بود و خیالش تخت. ج) خانه را اجاره می دادند یا به کسی می سپردند و از قند و چای گرفته تا تره بار و بنشن، همه را فراهم می کردند. د) ای فرزند حلاوت نکنم که مطربی و مسخرگی پیشه سازی که « همه قبیله من عالمان دین بودند. » این جمله فقط ۱ واو دارد	۰.۲۵
۱۱	کدام گروه اسمی، مطابق الگوی: « اسم + صفت + مضاف الیه » ساخته نشده است؟ الف) کنگره نویسندگان ایران (ب) سفر تابستانی یوش (ج) خلف صدق نیاکان (د) گریز رندانة معلم	۰.۲۵

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: کلیه رشته ها
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سؤالات	بارم
------	--------	------

۱۲	در عبارت زیر، جمله هسته (پایه) و جمله وابسته (پیرو) را مشخص کنید. هسته معنای خاکریز هم آن گاه تفهیم می شود که در میان یک دشت باز گرفتار آتش دشمن باشی.	۰.۵
۱۳	بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای سازنده در زبان فارسی، مرتب کنید. دگر ره چنان شد هنر آشکار / کز آن خیره شد دیده روزگار هنر دگر ره چنان آشکار شد که دیده روزگار از آن خیره شد	۰.۵
۱۴	نقش دستوری اجزای مشخص شده در کدام گزینه متفاوت است؟ الف) شکوفایی گستره تو دل انگیز است. ب) آسمانی که پس از بارش باران، صاف و روشن است. ج) من به تو شور و شوقی خواهم آموخت. د) این تلاوت قرآن نیست.	۰.۵
۱۵	نقش دستوری اجزای مشخص شده را بنویسید. الف) ای سرور باران ها و فصل ها منادا ب) غمی شد ز پیکار دست سران نهاد	۰.۵
۱۶	نوع « را » در مصراع « مرا مادرم نام، مرگ تو کرد » را بنویسید. فک اضافه / مادرم نام من را، مرگ تو کرد	۰.۲۵
۱۷	در کدام مصراع، متمم با دو حرف اضافه نیامده است؟ الف) همیشه به جنگ اندرون نامدار ب) چو آمد خروشان به تنگ اندرش ج) به سهراب بر تیرباران گرفت د) بزد بر بر و سینه اشکبوس	۰.۲۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۸	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. هر حماسه چند ویژگی دارد؛ داستانی، ..... قهرمانی ..... خرق عادت ..... ملی و	۰.۵
۱۹	در کدام گزینه نام نویسنده به ترتیب نام اثر درست آمده است؟ ارزشیابی شتابزده - جوامع الحکایات - دیوار - من زنده ام - مائده های زمینی الف) سهراب سپهری - حسین واعظ کاشفی - جمال میرصادقی - معصومه آباد - تولستوی ب) جلال آل احمد - سدیدالدین محمد عوفی - جمال میرصادقی - معصومه آباد - آندره ژید	۰.۵

۲۰ با توجه به موارد قسمت الف، آرایه های مناسب را از قسمت ب انتخاب کنید و داخل کمانک بنویسید. (قسمت ب یک مورد اضافی است.)

الف	ب
الف) با من به سلام خشک ای دوست زبان تر کن / تا از مژه هر ساعت لعل تَرَت افشانم (حس آمیزی)	(۱) مجاز
ب) کمان را به زه کرد و بگشاد بر / نبد مرغ را پیش تیرش گذر	(۲) حُسن تعلیل
ج) ما را سر باغ و بوستان نیست / هر جا که تویی، تفرّج آن جاست	(۳) سجع
د) گل از شوق تو خندان در بهار است / از آتش رنگ های بی شمار است	(۴) حس آمیزی
ه) نگه کرد سهراب و آمدش ننگ / بر آشفست و تیز اندر آمد به جنگ	(۵) تضمین
و) آهنگ کید و مکر کردند تا مگر او را هلاک کنند و عالم از آثار وجود او پاک کنند. (سجع)	(۶) جناس
	(۷) اغراق

۲۱	با توجه به قسمت های مشخص شده، « نماد » و « تشبیه » را در مصراع های زیر بررسی کنید. الف) ای چون سبزه برآمده از دفتر روزگاران تشبیه ب) حسرت نبرم به خواب آن مرداب نماد	۰.۵
----	--	-----

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: کلیه رشته ها
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سؤالات	بارم
------	--------	------

۲۲	مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید. الف) عنان را گران کرد و او را بخواند اسبش را متوقف کرد / ثابت نگه داشت ب) او را نیز بسمل کردم تا عبرت همگان شود. سربریدن	.۵
۲۳	آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) خروش سواران و اسپان ز دشت ز بهرام کیوان همی برگذشت (اغراق / تشبیه) ب) زین کاروان سرای بسی کاروان گذشت ناچار کاروان شما نیز بگذرد (تضمین / استعاره)	.۵
۲۴	الف) یک بیت، بعد از بیت: «فلک در شگفتی ز عزم شماسست / ملک آفرین گوی رزم شماسست» را بنویسید. شما را چو باور به یزدان بود هم او مر شما را نگهبان بو ب) بیتی از شعر «دلیران و مردان ایران زمین» بنویسید که قافیه مصراع های آن «پاک و تابناک» باشد. از این خطه نغز یدرام پاک و زین خاک جان پرور تابناک	۱

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۵	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. الف) معلم مَشوَش بود. معلم پریشان و آشفته بود ب) مرگت چنان زندگی را به سُخره گرفت مرگ تو زندگی را بی ارزش کرده است ج) الهی، فضل خود را یار ما کن خداوندا، رحمت خودت را شامل ما بگردان د) تدبیر برادران برخلاف تقدیر رحمان آمد. حیله و فکر برادران یوسف با حکمت خداوند متفاوت بود ه) به آورد با او بسنده نبود گرد آفرید، توان مبارزه با سهراب را نداشت و) در چشم به هم زدنی، پشت او را به خاک رسانید. به سرعت، حریف را شکست داد ز) ریش بر می کند و می گفت ای دریغ کافتاب نعمتم شد زیر میغ بقال بسیار اندوهگین بود و می گفت: افسوس که نعمتم (طوطی) را از دست دادم ح) خاک، مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است. خاک، بیانگر نیازمندی مخلوقات در برابر بی نیازی خداوند است	.۲۵ .۲۵ .۵ .۵ .۵ .۵ .۱۷۵ .۱۷۵
۲۶	حدیث: «حاسبوا قبل ان تُحاسَبوا»، با کدام عبارت قرابت معنایی دارد؟ الف) به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار ب) واندر همه کاری داد از خوبستن بده	.۵
۲۷	در متن زیر، «عقل» با چه ویژگی هایی وصف شده است؟ چندان تناوری و بلند / که هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می افتد بی تجربه بودن / نادانی / تحیر و سرگشتگی	.۵
۲۸	به چه دلیل نویسنده معتقد است که: «مَثَل قرآن، مَثَل آب روان است.»؟ قرآن هم مانند آب زندگی بخش است / قرآن حیات بخش جان است همانطور که آب حیات بخش تن	.۵

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: کلیه رشته ها
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	سؤالات	بارم
۲۹	<p>هریک از ابیات زیر، با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟ (شماره بیت را داخل کمانک بنویسید)</p> <p>الف) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید ب) اشتر به شعر عرب در حالت است و طرب ۱) چه وجود نقش دیوار و چه آدمی که با او ۲) هر آن که گردش گیتی به کین او برخاست</p> <p>قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام (2) گر ذوق نیست تو را کژ طبع جانوری (1) سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد به غیر مصلحتش رهبری کند ایام</p>	۰.۵
۳۰	<p>شاعر در بیت زیر، بر چه مفهومی تأکید دارد؟</p> <p>تا ز بر خاکی ای درخت تنومند مگسل از این آب و خاک ریشه پیوند</p> <p>حفظ ارتباط خود را با زادگاه و وطن / وطن پرستی</p>	۰.۵
۳۱	<p>یک ضرب المثل، معادلِ مصراع دوم بیت زیر بنویسید.</p> <p>نباشی بس ایمن به بازوی خویش « خورد گاو نادان ز پهلوی خویش » از ماست که بر ماست / پر طاووس، و بال طاووس است</p> <p>دشمن طاووس آمد پر او / پر عقاب، آفت عقاب است</p>	۰.۵
۳۲	<p>کدام مصراع با قسمت مشخص شده در سروده زیر ارتباط معنایی دارد؟</p> <p>« تو را سپیده دمی در انتظار زاده شدن و پیکری در اشتیاق شهادت نامیدم. »</p> <p>الف) بگذار بوسه زنیم بر شمشیری که در دستان توست ب) ای دفترهای شعری که مقاومت پیشه کرده اید ج) ای سرخ گل که فداکاری پیشه کرده ای د) تو را آب ها و خوشه ها نامیدم</p>	۰.۵
۳۳	<p>جمله: « ای کاش عظمت در نگاه تو باشد » را با سروده زیر از سهراب سپهری مقایسه کنید.</p> <p>« چشم ها را باید شست، جور دیگر باید دید. »</p> <p>پرهیز از سطحی نگری / توصیه به تغییر نگرش ها</p>	۰.۵
۲۰	<p>پیروز و سرافراز باشید.</p> <p>جمع نمره</p>	۴